U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Bohuslava Hnízdila, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: **D. R.**, zastoupená Mgr. Tomášem Šetinou, advokátem se sídlem Doudlebská 1699/5, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 1. 2008, č. j. 63 Az 39/2007 - 35,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Zástupci stěžovatelky advokátovi Mgr. Tomáši Šetinovi, **se určuje** na odměně za zastupování a na náhradě hotových výdajů částka ve výši 2400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 9. 1. 2008, č. j. 63 Az 39/2007 - 35, zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“) ze dne 13. 4. 2007, č. j. OAM-1-260/VL-07-18-2007, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Nejvyšší správní soud po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se, ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do s. ř. s. byl zaveden zákonem č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je nyní kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu

zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní procesní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti) je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je proto třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či tedy spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.) apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud tedy kasační

stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem výše naznačeným zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by byl nepochybně stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je však rovněž uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Nejvyšší správní soud v projednávané věci konstatuje, že stěžovatelka opírá kasační stížnost o důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že krajský soud v rozporu se skutečností dovodil naplnění důvodu pro zamítnutí její žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Po příjezdu do České republiky netušila, že existuje možnost prodloužení víza či žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice; navíc byla v situaci, kdy měla za to, že každým dnem odcestuje do Anglie. V současné době je však již natolik integrována v České republice, že žádost nelze chápat pouze jako snahu vyhnout se vyhoštění. Dne 2. 8. 2008 se jí narodil v Praze syn, který je státním občanem České republiky. Péči o nezletilou osobu lze proto považovat za důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pak spatřuje stěžovatelka v tom, že krajský soud v napadeném rozsudku vycházel pouze z toho, že žádost byla podána až poté, co jí bylo uděleno správní vyhoštění, přičemž zákon o azylu navíc v žádném ustanovení neobsahuje povinnost požádat o udělení mezinárodní ochrany bezprostředně po vstupu do České republiky. Ostatně stěžovatelka ani neměla faktickou možnost vejít do kontaktu s českými státními orgány. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pak spatřuje v tom, že výrok soudu nevychází z rozhodných skutkových okolností.

Nejvyšší správní soud s poukazem na svou ustálenou judikaturu konstatuje, že řízení o udělení mezinárodní ochrany není univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím. Důvody pro poskytnutí mezinárodní ochrany jsou zákonem vymezeny poměrně úzce. V dané věci však stěžovatelka žádné azylově relevantní důvody neuvedla, pouze poukazovala na ekonomické potíže se splácením dluhu, s tím spojené potíže při hledání zaměstnání a potíže s rodinou a příbuznými z důvodu předchozího vztahu s přítelem muslimského vyznání. Stěžovatelku proto lze zařadit do skupiny osob, které mají zájem pobývat na území České republiky pouze z čistě soukromých důvodů. Nejvyšší správní soud se k této otázce již několikráte vyslovil, např. v rozsudku ze dne 24. 2 2005, č. j. 2 Azs 216/2004 - 60 (www.nssoud.cz), v němž konstatoval, že „žadatel o udělení azylu zjevně patří do skupiny osob toužících pobývat v České republice z víceméně soukromých pohnutek, spadajících svojí podstatou do režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ovšem nesplňujících relativně tvrdší podmínky tohoto

zákona, a proto se uchylujících do režimu zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Vzniklá disparita mezi těmito zákony v otázce přístupnosti pro jednotlivé cizince vyvolává nevhodnou nerovnováhu ve struktuře cizinců, kteří se do řízení podle těchto dvou zákonů zapojují, neúměrně zatěžující azylové řízení."

Stěžovatelka přicestovala do České republiky dne 25. 5. 2006 s platným cestovním dokladem a dvanáctidenním vízem na pozvání, poté zde pobývala nelegálně, za což jí bylo dne 25. 11. 2006 uděleno správní vyhoštění. Následně byla opět zadržena cizineckou policií a dne 7. 3. 2007 Obvodní soud pro Prahu 6 vydal trestní příkaz sp. zn. 1 T 32/2007 a rozhodl o vyhoštění stěžovatelky na dobu tří let. Teprve poté požádala dne 20. 3. 2007 o udělení mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud se k této otázce již mnohokrát vyslovil ve svých rozhodnutích. Například v rozsudku ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81 (www.nssoud.cz) uvedl, že „ ... o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového." Lze proto zcela opodstatněně předpokládat, že stěžovatelka požádala o udělení mezinárodní ochrany ve snaze legalizovat svůj pobyt v České republice a vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění. Ostatně stěžovatelka ve vlastnoručně psaném sdělení ani v žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuváděla žádné relevantní důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. V tomto směru lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65 (www.nssoud.cz), ve kterém byl vysloven závěr, že „skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona)." Obdobný je i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 – 64 (www.nssoud.cz), podle něhož „obtíže žadatele o azyl, spočívající v nemožnosti splácení dluhu soukromým osobám v zemi původu, nelze bez přistoupení dalších zvláštního zřetele hodných okolností vnímat jinak než jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.)".

V dané věci v průběhu správního řízení nevyšlo najevo, že by se stěžovatelka v zemi původu měla důvodně obávat pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má (nebyla členem žádné politické strany, nikdy nebyla trestně stíhán, se státními orgány neměla žádné problémy, nepožádala příslušné státní orgány zejména policii o pomoc). Jako důvody pro udělení azylu uváděla pouze ekonomické potíže a obavy z potíží s příbuznými, které podle výše uvedené judikatury nelze bez dalšího podřadit pod azylově relevantní důvody ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu (srov. již citované rozsudky ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 a ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 - 64.

V kasační stížnosti stěžovatelka nově uplatnila námitku týkající se narození syna a v této skutečnosti spatřuje důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, přičemž se jedná o skutečnost, kterou nemohla ve správním řízení uplatnit, neboť syn se narodil dne 2. 8. 2008 a napadené správní rozhodnutí bylo vydáno dne 13. 4. 2007.

Podle § 109 odst. 4 s. ř. s. ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží.

Smyslem citovaného ustanovení je zamezit situaci, kdy by Nejvyšší správní soud rozhodoval o kvantitativně i kvalitativně jiném návrhu stěžovatele, než o jakém mohl rozhodovat soud v předchozím řízení (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2004, č. j. 4 Azs 1/2004 - 68). Citované ustanovení tak brání tomu, aby se kasační stížností neuplatňovala skutková nova, ať již nastala před nebo po rozhodnutí krajského soudu. S takovými stížními námitkami Nejvyšší správní soud zachází tak, jako by tu vůbec nebyly. Takovou skutkovou novotou, i když ryze objektivní povahy, je narození stěžovatelčina syna, občana České republiky. K této problematice se již Nejvyšší správní soud ve své konstantní judikatuře vyslovil, např. v rozsudku ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, v němž uvedl, že „ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřípustné. Ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. naproti tomu brání tomu, aby se poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, uplatňovaly skutkové novoty. K takto uplatněným novým skutečnostem kasační soud při svém rozhodování nepřihlíží.“ Nejvyšší správní soud se proto touto stížní námitkou nemohl nezabývat.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud při svém rozhodování postupoval bezchybně ve smyslu této judikatury. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Stěžovatelce byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát a podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle ustanovení § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátovi odměna za jeden úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti) 2100 Kč a podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč, celkem tedy 2400 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. listopadu 2008

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu